

TTM Henriksson Heidi(TEM)

29.01.2020
JULKINEN

Viite

Asia

Epävirallinen kilpailukykyministereiden (tutkimus) kokous 3.-4.2.2020 Zagreb

Puheenjohtajamaa Kroatia järjestää epävirallisen kilpailukykyministereiden (tutkimus) kokouksen 3.-4.2.2020 Zagrebissa. Suomea kokouksessa edustaa alivaltiosihteeri Petri Peltonen.

Kokouksessa keskustellaan tutkimus- ja innovaatiopolitiikasta. Kokouksessa on esillä eurooppalaisen tutkimusalueen uudistaminen ja siihen liittyen tiedon, osaamisen ja tutkijoiden tasapuolinen liikkuvuus, jotka kuuluvat Kroatian EU- puheenjohtajakauden prioriteetteihin.

Puheenjohtajan tavoitteena on, että keskustelut tukevat komissiota eurooppalaisen tutkimusalueen uudistamisen valmistelussa, josta komissio on antamassa tiedonannon kesällä 2020.

Suomi pitää tärkeänä, että kansallisen ja EU-tason toimet ja voimavarat kohdennetaan tarkoituksenmukaisesti ja vaikuttavalla tavalla lisäarvon luomiseksi. Eurooppalaisen tutkimusalueen kehittämisellä ja EU:n tutkimuksen ja innovoinnin ohjelmalla on tässä tärkeä rooli.

Keskusteluja alustavat Kroatian tutkimusministerin Blazenska Divjakin ja koulutus-, tutkimus- ja innovaatiokomissaari Mariya Gabrielin lisäksi Euroopan komission entinen tutkimuskomissaari Philippe Busquin sekä kroatialaisen korkean teknologian yrityksen Rimac Automobilin johtaja Mate Rimac.

Kokouksen keskusteluja pohjustaa puheenjohtajamaan taustamuistio ja siinä esitetyt kysymykset.

Epävirallisessa neuvostossa ei tehdä päätöksiä.

Asialista:

[Asialista]

Työ- ja elinkeinoministeriö, Opetus- ja kulttuuriministeriö

PERUSMUISTIO

TEM2020-00038

IYR Vuorinen Hanna(TEM), Kauppinen 27.01.2020
Petteri(OKM)
JULKINEN

Asia

Epävirallinen kilpailukykyneuvosto 3.-4.2.2020; Tutkimus; Eurooppalaisen tutkimusalueen uudistaminen ja tutkijoiden tasapuolinen liikkuvuus

Kokous

Epävirallinen kilpailukykyministerikokous 03.02.2020 - 04.02.2020

U/E/UTP-tunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Epävirallisessa kilpailukykyneuvoston kokouksessa 3.-4.2 keskustellaan tutkimus- ja innovaatiopolitiikasta. Kokouksessa on esillä eurooppalaisen tutkimusalueen uudistaminen ja siihen liittyen tiedon, osaamisen ja tutkijoiden tasapuolinen liikkuvuus, jotka kuuluvat Kroatian EU- puheenjohtajakauden prioriteetteihin.

Puheenjohtajan tavoitteena on, että keskustelut tukevat komissiota eurooppalaisen tutkimusalueen uudistamisen valmistelussa, josta komissio on antamassa tiedonannon kesällä 2020.

Epävirallisessa kokouksessa ei tehdä päätöksiä.

Suomen kanta

Tutkimus- ja innovaatiotoiminnan avulla voidaan vahvistaa kestävä kasvua, työllisyyttä ja yhteiskunnallista kehitystä. Kansallisen ja EU-tason toimet ja voimavarat tulisi kohdentaa tarkoituksenmukaisesti ja vaikuttavalla tavalla lisäarvon luomiseksi. Eurooppalaisen tutkimusalueen kehittämisen ja EU:n tutkimuksen ja innovoinnin ohjelmalla on tässä tärkeä rooli.

Tiedon, osaamisen ja tutkijoiden liikkuvuutta tulee kehittää ja tukea niin EU-tason kuin kansallisen tason toimin. Jatkossa tarvitaan erityisesti koordinoitua kehittämistyötä, sillä tietoa ja osaamista hyödynnetään eri sektoreilla, eri maissa tai eri aloilla. Tutkimuksen avoimuuden avulla voidaan myös edistää tutkimuksen laatua, luotettavuutta ja vaikuttavuutta sekä tutkijanuran houkuttelevuutta.

Nuorilla ja kasvuhakuisilla yrityksillä on tärkeä merkitys elinkeinoelämän uudistumisen, uusien ideoiden ja työpaikkojen kannalta. Näiden yritysten syntymistä ja toimintaedellytyksiä tulee kehittää niiden erityistarpeet huomioon ottaen. Eurooppalaisen tutkimus- ja innovaatioekosysteemin kehittäminen innovatiivisille pk-yrityksille edellyttää monialaisia politiikkatoimia eri sektoreilla.

Pääasiallinen sisältö

Epävirallisessa kilpailukykyneuvoston kokouksessa keskustellaan eurooppalaisen tutkimusalueen uudistamisesta ja siihen liittyen tiedon, osaamisen ja tutkijoiden tasapuolisesta liikkuvuudesta

Keskusteluja alustavat Kroatian tutkimusministerin Blazenska Divjakin ja koulutus-, tutkimus- ja innovaatiokomissaari Mariya Gabrielin lisäksi Euroopan komission entinen tutkimuskomissaari Philippe Busquin sekä kroatialaisen korkean teknologian yrityksen Rimac Automobilerin johtaja Mate Rimac.

Kokouksen keskusteluja pohjustaa puheenjohtajamaan taustamuistio ja siinä esitetyt kysymykset:

1. *Miten on edistytty eurooppalaisen tutkimusalueen painopistealueessa "tieteellisen tiedon levittäminen, saatavuus ja hyödyntäminen" ja mitkä olisivat tämän osalta tulevaisuuden painopisteet?*
2. *Kuinka arvioida ja mukauttaa nykyisiä kansallisia ja EU:n politiikkoja sekä välineitä tutkijoiden tasapuolisen liikkuvuuden saavuttamiseksi ja aivoviennin mahdollisten kielteisten vaikutusten vähentämiseksi?*

Puheenjohtajamaan taustamuistio neuvoston kokousta varten

Eurooppalainen tutkimusalueen (European Research Area, ERA) kehittäminen käynnistettiin vuonna 2000. Tavoitteena on luoda yhtenäinen ja avoin tutkimusalue, joka mahdollistaa tiedon, osaamisen ja tutkijoiden vapaan liikkuvuuden. ERA:lle annettiin oikeusperusta EU:n perussopimuksessa vuonna 2009 (sopimuksen artikla 179).

ERA:n kehittämisen painopistealueet ovat:

1. tehokkaammat kansalliset tutkimusjärjestelmät,
2. eurooppalainen yhteistyö ja kilpailu,
3. tutkijoiden avoimet työmarkkinat,
4. sukupuolten tasa-arvo ja sen valtavirtaistaminen tutkimuksessa,
5. tieteellisen tiedon levitys, saatavuus ja hyödyntäminen,
6. kansainvälinen yhteistyö.

Neuvosto kehotti päätelmissään marraskuussa 2018 komissiota julkaisemaan tiedonannon ERA:n uudistamisesta vuoden 2020 puoliväliin mennessä.

Eurooppalaisen tutkimusalueen ja innovoinnin komitea (ERAC, neuvoston ja komission neuvoa-antava elin) antoi joulukuussa 2019 lausunnon eurooppalaisen tutkimusalueen tulevaisuudesta. ERAC ehdottaa osallistavaa ja yhteistyöhön perustuvaa eurooppalaista tutkimusaluetta, joka parantaa tutkimuksen laatua kaikkialla Euroopassa ja myötävaikuttaa laajempiin EU:n poliittisiin tavoitteisiin.

Puheenjohtajamaan mukaan tutkijoiden liikkuvuuden tulisi olla yhtenä painopisteenä keskusteluissa uudistetusta eurooppalaisesta tutkimusalueesta.

Puheenjohtajamaan mukaan maiden ja alueiden välillä on merkittäviä eroja tutkimusedellytyksissä. Korkeamman t&k-intensiteetin maat houkuttelevat paremmin tutkijoita kuin alhaisemman intensiteetin maat. Tämä voi johtaa tutkijoiden keskittymiseen tietyille alueille ja siten aiheuttaa epäsymmetrioita ja puutteita kytkeytymisessä eurooppalaiseen tutkimusalueeseen. Tilanteet kuitenkin muuttuvat ja toiseen maahan muuttaneet tutkijat voivat myös palata tietyn ajan kuluttua tai olla tiiviissä yhteydessä kotimaahansa.

Puheenjohtajamaa korostaa, että tutkijoiden liikkuvuuden edistäminen ei ole pelkästään kansallinen vaan myös EU:n tason kysymys. Puheenjohtajamaa katsoo, että käsittelemällä yhdessä tutkijoiden liikkuvuuteen liittyviä kysymyksiä voidaan löytää ratkaisuja, jotka mahdollistavat oikeudenmukaisemman ja tasapainoisemman eurooppalaisen tutkimusalueen. Puheenjohtajamaa toteaa, että liikkuvuuden ongelmiin ei ole nopeita ratkaisuja eikä toimia voida yleensä kopioida suoraan maasta toiseen.

Puheenjohtajamaan mukaan tasapainoisempaa tutkijoiden liikkuvuutta varten tarvitaan parempia kannustimia, toimia ja uudistuksia. Tutkijoille ja erityisesti nuorille tutkijoille, tulisi luoda houkutteleva toimintaympäristö kaikkialla Euroopassa sekä vahvistaa EU:n kumppanuuksia ja verkostoja sekä toteuttaa toimenpiteitä tutkijoiden ja heidän kotimaidensa välisten yhteyksien lujittamiseksi. On myös tärkeä tunnustaa erilaisten kansallisten ja EU:n ohjelmien roolit ja niiden väliset synergiat.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

-

Käsittely Euroopan parlamentissa

-

Kansallinen valmistelu

- EU-tutkimus- ja innovaatiojaosto (EU20), kirjallinen menettely 27.-28.1.2020
- EU-ministerivaliokunta, kirjallinen menettely 31.1.2020

Eduskuntakäsittely

- SuV, kirjallinen menettely 31.1.2020

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

-

Taloudelliset vaikutukset

-

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

-

Asiakirjat

Puheenjohtajan taustamuistiot:

- 1) Discussion paper- informal meeting of research ministers 3.-4.2.2020
- 2) Background paper: The European Research Area: a short history

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Petteri Kauppinen, OKM, petteri.kauppinen@minedu.fi; p. 02953 30147
Hanna Vuorinen, TEM, hanna.vuorinen@tem.fi, p. 02950 47145

EUTORI-tunnus

Liitteet Taustapaperi ministereiden keskustelulle

Viite

LIITTEET

Asiasanat	kilpailukyky, tutkimus, innovaatiot
Hoitaa	TEM
Tiedoksi	EUE, LIIVI, LVM, MMM, OKM, OM, SM, STM, UM, VM, VNK, VTV